

Strategia Smart City miasta Kołobrzeg

RAPORT Z BADAŃ TELEFONICZNYCH

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt "KOŁOBRZEG. HUMAN, PART and SPACE" współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, numer umowy: DPT/BDG-II/POPT/95/19 z dnia 11 czerwca 2019 r.

Spis treści

I. Sfera społeczna.....	2
Kultura	2
Sport i rekreacja.....	2
Kołobrzeg jako miasto do życia dla osób młodych	3
Polityka senioralna.....	4
Kołobrzeg jako miejsce do życia dla osób z niepełnosprawnościami	5
Działalność organizacji społecznych w przestrzeni Kołobrzegu.....	6
Aktywność społeczna mieszkańców	7
Wyzwania polityki społecznej Kołobrzegu.....	7
Opieka zdrowotna.....	8
Edukacja.....	9
II. Sfera gospodarcza	11
III. Środowisko i przestrzeń miasta.....	13
Tereny zielone.....	13
Jakość powietrza	15
IV. Podsumowanie.....	15

I. Sfera społeczna

Dyskusja dotycząca sfery społecznej została poruszona docelowo wśród grup respondentów:

- Instytucji miejskich,
- Organizacji społecznych,
- Środowisk seniorskich,
- Osób młodych.

Kwestie społeczne poruszone w ramach dyskusji dotyczyły m.in. oferty kulturalnej, edukacyjnej oraz sportowo-rekreacyjnej Kołobrzegu, obecności seniorów w przestrzeni miasta, działalności organizacji społecznych w mieście oraz Kołobrzegu jako miejsca do życia dla ludzi młodych, osób z niepełnosprawnościami.

Kultura

Jako główny problem sfery kulturalnej Kołobrzegu identyfikuje się brak współpracy pomiędzy instytucjami kultury a Miastem, które w opinii respondenta, nie wspiera podejmowanych przez nie działań i inicjatyw (ani promocyjnie, ani finansowo). Miasto woli skupić się wyłącznie na działaniach własnych, które to nie zawsze są zgodne z zainteresowaniami mieszkańców, których opinie czy preferencje bywają pomijane:

Trzeba dać większe możliwości mieszkańcom miasta, a nie skupiać się na organizacji imprez bez żadnych konsultacji z mieszkańcami. Można zrobić wiele tańszych imprez, w których uczestniczyliby chętnie nasi mieszkańcy. Samorząd nie wsłuchuje się w ich głosy.

Pewną barierą jest także niechęć do podejmowania współpracy pomiędzy różnymi podmiotami zaangażowanymi w organizację życia kulturalnego miasta, które to często traktują siebie nawzajem jako konkurencję. Taka współpraca byłaby jednak wartościowa dla mieszkańców.

Negatywnie oceniono poziom wykorzystania innowacyjnych narzędzi np. w zakresie promocji oferty kulturalnej. Miasto nie korzysta z takich możliwości, co jest wynikiem braku podejmowania wspólnych działań w obszarze kultury: *Jeżeli chodzi o kulturę to uważam, że Kołobrzeg jest miastem straconych szans.*

Poziom zainteresowania mieszkańców kulturą oceniany jest jako stały. Istnieje grupa stałych bywalców, a także grupa osób, których taki sposób spędzania czasu wolnego nie interesuje. Niemniej jednak, każdy kto tylko zechce obcować kulturą, znajdzie w Kołobrzegu coś dla siebie – oferta wydarzeń jest bardzo szeroka. Chociażby z uwagi na tę pierwszą grupę, należy zadbać, aby dostępna oferta kulturalna była na jak najwyższym poziomie.

Sport i rekreacja

Głównym wyzwaniem Miasta Kołobrzeg w odniesieniu do kształtowania aktywności fizycznej jest tworzenie większej bazy sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców. Zarówno na otwartej przestrzeni, jak i w zamkniętych obiektach.

Istotnym działaniem jest także zaszczepianie pasji do sportu wśród mieszkańców, na przykład poprzez organizację imprez sportowych, zarówno dla dzieci, młodzieży, dorosłych, jak i seniorów.

Pewnym deficytem w zakresie infrastruktury jest ograniczona liczba boisk do gry w piłkę nożną. Chodzi o dodatkowy obiekt z naturalną nawierzchnią, ponieważ obiekty MOSiR-u są bardzo mocno eksploatowane.

Według respondenta, w mieście nie trudno znaleźć ludzi chętnych do pracy w zakresie rozwoju różnych dziedzin sportu, natomiast nie na wszystko wystarcza środków finansowych.

Coraz więcej mieszkańców podejmuje regularną aktywność fizyczną. Trend zdrowego stylu życia i bycia tzw. fit, znalazł w Kołobrzegu wielu zwolenników, co w połączeniu z promowaniem przez Miasto aktywności sportowej, spotyka się z pozytywnymi reakcjami ze strony przedstawicieli kołobrzeskiego świata sportu.

Niemniej jednak, **kołobrzeskie kluby sportowe muszą w pewnym sensie rywalizować o podopiecznych**. Chodzi przede wszystkim o dzieci i młodzież, które mogą wybierać z oferty ponad 20 klubów (największym zainteresowaniem cieszy się piłka nożna).

Nie bez znaczenia są możliwości finansowe rodziców, którzy często nie mogą pozwolić sobie na opłacanie kilku różnych zajęć sportowych, w związku z czym muszą decydować się na jedną dziedzinę.

Zdaniem respondenta, działalność lokalnych klubów sportowych ma bardzo duży wpływ na poziom aktywności sportowej mieszkańców. Sprzyja temu polityka Miasta oraz prężnie działające organizacje pozarządowe, angażujące w swoje działania osoby w różnym wieku.

Miłośnicy sportu mogą próbować swoich sił również w ligach amatorskich – siatkówki czy piłki nożnej. Właśnie w odniesieniu do amatorskich inicjatyw sportowych, respondent dostrzega możliwość wsparcia ze strony Miasta (organizacja nowych form rywalizacji sportowej).

Wśród projektów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, które warto realizować w Kołobrzegu, wymienić można:

- organizację wydarzeń sportowych, również amatorskich, podczas których byłby promowany zdrowy tryb życia,
- wspieranie inicjatyw wpisujących się w trend „fit” – promowanie zdrowego odżywiania, klubów fitness, różnego rodzaju aktywności ruchowej (zumba, pilates itp.).

Miasto dysponuje bardzo dużą liczbą obiektów do uprawiania sportu i rekreacji. Każdy zainteresowany aktywnością ruchową powinien znaleźć coś dla siebie. Istotne jest promowanie tych możliwości.

Kołobrzeg jako miasto do życia dla osób młodych

Kołobrzeg to przede wszystkim zielone miasto, z pięknymi plażami i ośrodkami nadmorskimi. To również miejsce wielu ciekawych wydarzeń kulturalnych (organizowanych zarówno przez Regionalne Centrum Kultury, jak i odbywających się w hotelach czy salach konferencyjnych) oraz działalności licznych organizacji, klubów i stowarzyszeń. W ich ofercie każdy zainteresowany aktywnym spędzeniem czasu wolnego znajdzie coś dla siebie.

Osoby poszukujące pracy sezonowej mogą wybierać z wielu ofert zatrudnienia.

Sprawnie działa komunikacja miejska.

Natomiast wśród barier i deficytów można wymienić: wciąż istniejące bariery architektoniczne, długie kolejki do lekarzy specjalistów, słabą promocję wydarzeń kulturalnych, bardzo wysokie ceny mieszkań do kupna i na wynajem.

Młodym ludziom brakuje miejsc spotkań, w których byłoby można spędzić czas nieodpłatnie: porozmawiać, poczytać, posłuchać muzyki. Podczas wywiadu zasugerowano, że również oferta imprez kierowanych do młodzieży mogłaby być szersza.

Tym, co mogłoby skłonić młodych mieszkańców do pozostania w mieście są przede wszystkim: dywersyfikacja ofert pracy (zwiększenie możliwości zatrudnienia poza gastronomią i hotelarstwem) oraz obniżenie cen mieszkań.

Lokalny rynek pracy wiele oferuje w sezonie, natomiast problem pojawia się podczas poszukiwania stałej pracy. Wielu młodych ludzi nawet nie próbuje tego robić, od razu nastawiając się na poszukiwanie mieszkania i zatrudnienia w innych miastach.

Ofert pracy poszukuje się często na popularnych platformach z ogłoszeniami (np. OLX) oraz portalach regionalnych. Zdarza się, że młodzi ludzie samodzielnie zgłaszają się do firm z zapytaniami o możliwość podjęcia pracy.

O wolnych wakatach często informuje się wywieszając ogłoszenie w witrynie lokalu.

Powyższe sprawia, że Kołobrzeg jest dobrym miejscem do życia przede wszystkim dla osób starszych (pod warunkiem, że mają własne lokum lub wysokie dochody), osób które szukają ciszy, spokoju i odpoczynku, oraz dla tych, którzy wiążą swoją przyszłość zawodową z branżą turystyczną.

Młodzi mieszkańcy Kołobrzegu są bardzo aktywni społecznie, co przejawia się w ich działalności w różnych organizacjach i stowarzyszeniach. Aktywność jest jednak mniejsza w przypadku takich inicjatyw jak np. budżet obywatelski, który nie cieszy się już takim zainteresowaniem. Zdaniem respondenta, aktywność młodych powinna być pobudzana przez osobę lidera, który inicjowałby i wzniecał zapal do działania.

Edukacja na temat roli mieszkańców (w tym młodzieży) w procesach decyzyjnych w mieście, powinna odbywać się już na etapie szkolnym. Młodzież powinna być świadoma, że tylko ich aktywna postawa daje możliwość realnego wpływu na otaczającą ich rzeczywistość. Należy przedstawiać i promować możliwe sposoby działania, rozmawiać i tłumaczyć w przystępny sposób na czym polega aktywność, i jak można ją wykorzystać do kreowania przestrzeni publicznej.

Polityka senioralna

Atutami Kołobrzegu, z punktu widzenia seniorów, są: spokój, tereny zielone, dobry mikroklimat, nadmorskie położenie, status uzdrowiska, liczne organizacje działające na rzecz seniorów.

Z kolei do barier czy deficytów należy zaliczyć: zbyt duże rozproszenie i niewystarczającą dostępność informacji o działaniach kierowanych do tej grupy, brak ulg (np. na przejazdy komunikacją miejską) dla przyjezdnych, brak miejsc spotkań towarzyskich dla seniorów, w których nie obowiązują określony program zajęć, lecz można spędzić czas w dowolny sposób.

Pomimo ogromnej bazy zabiegowej, problemem pozostają długie terminy oczekiwania na zabiegi.

Aktywni seniorzy chcieliby mieć większe możliwości dzielenia się swoją wiedzą i życiowym doświadczeniem, a także uczestnictwa w różnych inicjatywach, oraz integracji z mieszkańcami w różnym wieku. Potrzebują również powierzchni do swoich aktywności – wspomnianego miejsca spotkań, siłowni zewnętrznych i klubów seniora (najlepiej na każdym osiedlu, aby zachęcić seniorów do korzystania z nich i zwiększyć ich aktywność), a także bulodromu (z którego korzystaliby oczywiście wszyscy mieszkańcy) oraz pomieszczenia przeznaczonego na działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW), który liczy już ponad 200 osób. Na dzień dzisiejszy, UTW chcąc zrealizować np. kurs czy warsztaty, musi na bieżąco szukać na to miejsca.

Wskazano również na **potrzebę powołania rzecznika do spraw seniorów**, który koordynowałby wszystkie sprawy związane z polityką senioralną w mieście.

Co do polityki senioralnej, respondenci mają wątpliwości czy takowa jest w mieście realizowana. Ich zdaniem brakuje systemowych rozwiązań, strategii czy projektów, które określałyby potrzeby związane z profilaktyką zdrowotną oraz utrzymywaniem aktywności wśród seniorów.

Do priorytetowych przedsięwzięć respondenci zaliczają:

- Utworzenie siłowni zewnętrznych i klubów seniora na każdym osiedlu,
- Realizację programów zdrowotnych,
- Utworzenie miejsca spotkań do spędzania czasu w dowolny sposób,
- Rozwijanie usług opiekuńczych i medycznych.

Dla rozwijania i podtrzymywania aktywności seniorów niezbędne jest docieranie do jak największej liczby osób starszych z informacją o wydarzeniach do nich kierowanych.

Zdaniem badanych, Kołobrzeg nie jest jeszcze przygotowany do zmian, jakie zachodzą i zajądą w sferze demografii. Jednocześnie respondenci dostrzegają, że podejmowane są ku temu odpowiednie kroki (np. powołanie Rady Seniorów, licznie powstające organizacje pozarządowe).

Brakuje natomiast nieodpłatnych usług opiekuńczych, których potrzebują przede wszystkim osoby leżące i samotne. Zdaniem respondentów, problem ten będzie się pogłębiał.

Pozytywnie natomiast ocenia się usługi świadczone przez MOPS, kierowane do osób sprawujących opiekę nad członkiem rodziny.

Kołobrzeg jako miejsce do życia dla osób z niepełnosprawnościami

Kołobrzeg staje się miejscem coraz bardziej przyjaznym osobom z niepełnosprawnościami. Powołano pełnomocnika do spraw osób z niepełnosprawnościami, który dba o to, aby niwelowano bariery w już istniejących miejscach, oraz bierze udział w opiniowaniu planowanych inwestycji.

Jak mówi respondent, warto jest stworzyć dokument – Standardy Dostępności dla Miasta Kołobrzeg, którego zapisy będą przestrzegane we wszystkich nowych inwestycjach.

Instytucją najlepiej zorientowaną w skali potrzeb mieszkańców z niepełnosprawnościami są pracownicy MOPS, którzy na co dzień w swojej pracy stykają się z takimi osobami i ich rodzinami.

Wśród kluczowych działań i inwestycji, które powinny być podjęte w pierwszej kolejności w mieście pod kątem zwiększenia jego dostępności dla osób z niepełnosprawnościami wymienić można:

- dostosowanie terenu plaży,

- stworzenie biura podawczego w Urzędzie Miasta, pozbawionego barier architektonicznych,
- zwiększenie liczby mieszkań socjalnych/komunalnych, dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych („niebieskich kopert”),
- stworzenie miejsca pełniącego funkcję centrum pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, które świadczyłoby usługi pomocowe (np. w zakresie transportu typu *door to door*, załatwienia spraw urzędowych, wizyty u lekarza) – chodzi przede wszystkim o nagłe przypadki.

Problemy i bariery z jakimi w dalszym ciągu spotykają się niepełnosprawni mieszkańcy Kołobrzegu to:

- utrudniony dostęp do wydarzeń kulturalnych – zarówno z punktu widzenia osób niepełnosprawnych ruchowo (np. brak wydzielonych stref, podjazdów, dostępu do toalety), jak i np. niedosłyszących (np. brak dostosowanej oferty kinowej),
- wspomniany brak miejsc parkingowych,
- niedostosowanie niektórych obiektów użyteczności publicznej (np. Urząd Miasta, szpital).

Respondent zwraca również uwagę na niewystraczający przepływ informacji w zakresie miejsc czy wydarzeń, dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, oraz instytucji działających na rzecz tej grupy mieszkańców.

Działalność organizacji społecznych w przestrzeni Kołobrzegu

Zaletą Kołobrzegu, w kontekście działalności organizacji społecznych, jest to, że miasto w dużej mierze nastawione jest na rozwój tkanki turystycznej i rozrywkowej. W mniejszej stopniu skupia się na rozwoju tkanki społecznej, co daje pole do działania organizacjom, które mogą uzupełniać te braki i odpowiedzieć na potrzeby mieszkańców.

Zdaniem respondentów, istotnym problemem jest natomiast trudność w pozyskiwaniu funduszy na działalność, innych niż środki z budżetu miasta. Trudność wynika z braku potencjału organizacji do samodzielnego przygotowania często dość skomplikowanej dokumentacji aplikacyjnej, która pozwoliłaby ubiegać się o większe środki w ramach różnych projektów, programów czy konkursów. Z doświadczenia respondentów wynika, że lokalne instytucje publiczne nie dysponują żadną komórką czy jednostką, która mogłaby wesprzeć organizacje w tym zakresie (pomóc w napisaniu wniosku lub przeszkolić w tym zakresie). Powstanie takiej komórki, czy bezpłatne udostępnienie specjalistów w tej dziedzinie, którzy pomogą pozyskać organizacjom środki na realizację dużych projektów, jest najbardziej pożądanym kierunkiem działań ze strony Miasta.

Poza brakiem specjalistów, którzy bezpłatnie wsparliby organizacje w ten sposób, brak jest miejsc, w których podmioty te mogłyby dzielić się z mieszkańcami efektami swojej pracy:

Co z tego, że zrobię coś fajnego z młodzieżą, a później muszę te dzieła trzymać w piwnicy. To deprymuje i odbiera chęci do działania.

Brakuje też otwartych pracowni twórczo-edukacyjnych, w których członkowie organizacji mogliby samokształcić się, zdobywać dodatkową wiedzę. Gdyby zapewnić im taką możliwość, oni sami chętnie przekazywaliby tę wiedzę dalej, i wcielali w życie kolejne pomysły i inicjatywy.

Współpraca z Miastem oceniana jest dość nisko. Powodem są małe kwoty dofinansowania organizowanych wydarzeń, oraz mało przejrzysty sposób oceny składanych wniosków:

Żeby usprawnić funkcjonowanie organizacji z miastem, ocena wniosków o dofinansowanie powinna być oparta na rzetelnej ocenie wartości danego projektu (...). Wydaje mi się, że te wszystkie wnioski są rozpatrywane bardzo pobieżnie i nikt nie analizuje ich skrupulatnie i pod kątem korzyści dla miasta i jego mieszkańców.

Powyższe wątpliwości, zdaniem respondenta, rozwiązałaby zmiana sposobu dystrybucji środków, a konkretnie tego, kto je przyznaje. Są to jednak kwestie prawne i ustawowe ustalane na poziomie centralnym, a więc wykraczające poza kompetencje samorządów.

Kołobrzeg uznawany jest za miasto atrakcyjne, o ogromnych możliwościach i potencjale do wykorzystywania rozwiązań inteligentnego miasta. Niezbędne jest jednak poszerzenie perspektywy rozwoju – wyjście nieco poza obszar turystyki. Zdaniem respondenta, pandemia COVID-19 doskonale pokazała słabość miasta wynikającą z dotychczasowej polityki: *jeśli pada turystyka, to pada cały Kołobrzeg.*

W mieście niezbędny jest system inteligentnego monitorowania natężenia ruchu, szczególnie w sezonie.

Aktywność społeczna mieszkańców

Respondenci dość zgodnie oceniają mieszkańców Kołobrzegu jako aktywnych społecznie. Aktywność ta przejawia się w dużej liczbie działających organizacji społecznych, stowarzyszeń czy fundacji, oraz licznych chętnych włączających się ich inicjatywy. Zauważa się duży wzrost aktywności seniorów, którzy chętnie korzystają z organizowanych z myślą o nich wydarzeń rozrywkowych, kursów czy warsztatów.

Jednocześnie, respondenci zauważają potrzebę promowania aktywności, unaoczniania mieszkańcom, że mają rzeczywisty wpływ na to, co dzieje się w mieście, oraz korzyści płynących ze wspólnego spędzania czasu, integracji. Wspomniano o zbyt małym zainteresowaniu oddolnymi inicjatywami ze strony władarzy miasta, co ma mieć swoje odzwierciedlenie w pomysłach likwidacji prężnie działających rad osiedli.

Zdaniem badanych, **miasto powinno wspierać aktywność np. poprzez ułatwianie dostępu, czy też zapewnienie pierwszeństwa organizacjom do realizacji usług publicznych na rzecz miasta i jego mieszkańców.** Jest to ciekawy pomysł, niemniej należy wziąć pod uwagę ograniczenia związane z prawem zamówień publicznych, które precyzują sposób zlecania usług opłacanych ze środków publicznych.

Główną barierą dla rozwoju aktywności społecznej jest brak środków finansowych na realizację liczniejszych i szerzej zakrojonych inicjatyw. Jak już wspomniano, część organizacji nie dysponuje potencjałem, który pozwalałby im na przygotowanie bardziej skomplikowanej dokumentacji aplikacyjnej, niezbędnej do ubiegania się o niektóre środki.

Wyzwania polityki społecznej Kołobrzegu

Jednym z największych problemów kołobrzesckiej polityki społecznej jest bezradności i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że liczne badania tematyczne wskazują, że jest to zjawisko dość powszechne, zatem nie ma związku ze specyfiką samego Kołobrzegu.

Do największych wyzwań należą natomiast:

- **starzenie się społeczeństwa – ze względu na powiększanie się grupy seniorów, konieczne jest z jednej strony zapewnienie im odpowiedniej opieki, z drugiej zaś, utrzymywanie tej grupy jak najdłużej w zdrowiu i aktywności;**
- **utrzymanie więzi rodzinnych w rodzinach dysfunkcyjnych – niedopuszczenie do rozpadu rodziny, integracja ze społeczeństwem, nauka prawidłowych wzorców.**

Miasto przygotowuje się do zmian jakie zachodzą w sferze społecznej, w szczególności związanych ze zmianami demograficznymi. Ma miejsce wiele akcji i inicjatyw angażujących seniorów, planowane jest zatrudnienie dodatkowych opiekunów osób starszych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające w kierunku mobilizowania członków rodziny do opieki nad swoimi rodzinami. Pracownicy MOPS zabezpieczają najbardziej niezbędne usługi, natomiast pozostałe starają się racjonować.

Pomimo, że MOPS zatrudnia odpowiednią liczbę pracowników, to i tak są oni bardzo obciążeni pracą. Brakuje głównie osób do pracy w terenie, pracowników socjalnych, opiekunów rodzin.

Brakuje również darmowej, lub częściowo odpłatnej pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, która coraz częściej boryka się problemami natury emocjonalnej, wymagającymi profesjonalnego wsparcia.

Opieka zdrowotna

Jednym z głównych wyzwań Kołobrzegu, w zakresie polityki zdrowotnej, jest starzenie się społeczeństwa. Proces ten oznacza konieczność zapewnienia opieki coraz większej liczbie seniorów, która umożliwi im pozostanie jak najdłużej w zdrowiu i aktywności fizycznej. Mianowicie chodzi o lekarzy specjalistów (głównie geriatrów – obecnie ani w Kołobrzegu, ani w Koszalinie i najbliższej okolicy, lekarze tej specjalności nie przyjmują pacjentów w ramach umowy z NFZ), programy zdrowotne, dostępność rehabilitacji.

Ograniczony dostęp do specjalistów dotyka również pozostałych mieszkańców miasta: w Kołobrzegu nie ma onkologa, są duże potrzeby w zakresie położnictwa i ginekologii (mieszkanke miasta jeżdżą na wizyty do mniejszych miast).

Choć miejsc oferujących rehabilitację medyczną jest bardzo dużo, to w przypadku korzystania z ich oferty przy finansowaniu z NFZ, czas oczekiwania jest długi. Można powiedzieć, że nawet dłuższy niż w innych miastach, ponieważ do Kołobrzegu na rehabilitację przyjeżdżają również mieszkańcy innych części kraju, co dodatkowo wydłuża kolejkę oczekujących.

Wśród projektów z zakresu profilaktyki zdrowotnej, które warto realizować w Kołobrzegu, wymienić można:

- rehabilitację dla seniorów,
- szczepienia przeciwko grypie sezonowej dla seniorów,
- leczenie bezpłodności metodą in vitro,
- profilaktykę osteoporozy,
- profilaktykę zachorowań na raka piersi obejmującą kobiety w wieku 24-49 lat,
- zapobieganie otyłości i nadwagi dzieci w wieku 10-12 lat,

- profilaktykę zdrowia psychicznego dla osób w wieku 20-40 lat,
- wczesnoszkolne przesiewowe badania słuchu wśród dzieci.

Ponadto, warto zwrócić uwagę na wsparcie rodzin borykających się z trudnościami w czynnościach wychowawczych i/lub rodzin dysfunkcyjnych.

Respondent zaznacza, że **Urząd Miasta ma ograniczone możliwości w zakresie kształtowania** polityki zdrowotnej, ponieważ nie jest organem założycielskim dla żadnego podmiotu medycznego. Może natomiast wspierać wszystkie formy instytucjonalne oraz próbować zaspokajać potrzeby lokalnych społeczności poprzez programy profilaktyczne.

Edukacja

Kształcenie podstawowe w Kołobrzegu dobrze przygotowuje dzieci do dalszej ścieżki kształcenia i być może wyboru zawodu. Zarówno osoby, które decydują się kontynuować naukę w liceum, jak i te, które wybierają szkołę branżową, dobrze radzą sobie na kolejnym etapie edukacji.

Respondentom trudno było ocenić, czy kształcenie zawodowe cieszy się w Kołobrzegu popularnością. Z jednej strony widzą zainteresowanie ofertą szkół kształcących w kierunkach związanych z turystyką, których ukończenie daje niemal gwarancję pracy. Z drugiej zaś strony dostrzegają, że przeświadczenie o tym, że szkoła zawodowa jest czymś gorszym i mniej prestiżowym niż liceum i studia, wciąż jest żywe wśród młodzieży i ich rodziców.

O zbyt małym zainteresowaniu kształceniem zawodowym mogą świadczyć braki kadrowe w wielu zawodach, nie tylko gastronomii i hotelarstwie (np. pielęgniarstwo, kierunki menadżerskie).

Odmienny trend dostrzega respondent reprezentujący instytucje oświaty. Jego zdaniem, młodzież coraz częściej dostrzega zalety posiadania zawodu, takie jak możliwość szybkiego wejścia na rynek pracy i zarabiania pieniędzy. Same placówki oświatowe starają się uświadamiać uczniów, że uczęszczanie do szkoły zawodowej czy branżowej nie jest powodem do wstydu.

Respondenci reprezentujący środowisko przedsiębiorców wskazują na jeden zasadniczy atut kształcenia zawodowego w Kołobrzegu. Mianowicie osoby decydujące się obrać taką ścieżkę edukacji mogą być pewne zatrudnienia, szczególnie jeśli chodzi o kierunki związane z hotelarstwem i gastronomią:

Młody człowiek po takiej szkole może od razu podjąć pracę jako pełnowartościowy pracownik. Kształcenie zawodowe pozwala od razu wejść na rynek pracy, zarabiać pieniądze, nabierać doświadczenia. Zdecydowanie szybciej można zarabiać, rozwijać się i jak jest się przedsiębiorczym to można z sukcesem zakładać własną firmę i ją rozwijać.

W tych kierunkach pracy jest mnóstwo i ci ludzie mają naprawdę tutaj świetne perspektywy.

Mnóstwo pracy w sezonie i poza sezonem – oferta gastronomiczna, hotelowa i turystyczna jest cały czas bardzo bogata (...). Jeżeli jest dobry po szkole i jest po dobrych praktykach i chce pracować w tym zawodzie, to znajdzie pracę na pewno.

Innymi słowy, będąc absolwentem szkoły zawodowej można łatwo znaleźć dobrze płatną pracę. Jedynym warunkiem jest chęć do pracy w wyuczonym zawodzie.

Zdaniem badanych, podnoszenie atrakcyjności kształcenia zawodowego wśród młodzieży musi wiązać się z przede wszystkim ze zmianą postrzegania szkół zawodowych i branżowych jako gorszego wyboru:

Niestety nastawienie jest takie, że młodzi ludzie raczej traktują szkołę zawodową jako swoją porażkę, (...) Raczej unikają szkolnictwa zawodowego. Tutaj chyba by trzeba było zmienić mentalność i nastawienie tych młodych ludzi do nauki zawodu.

Chodzi przede wszystkim o unaocznienie korzyści, jakie niesie za sobą posiadanie wykształcenia zawodowego – niekiedy ukończenie szkoły zawodowej od razu daje możliwości zarobków, a wynagrodzenia dla fachowców w branży turystycznej bywają naprawdę duże.

Mogłoby się to odbywać poprzez targi pracy czy organizację różnych rodzajów wydarzeń, które przybliżałyby konkretne zawody (np. konkursy gastronomiczne, tematyczne festiwale).

Respondenci mówili również o zwiększeniu zakresu kształcenia zawodowego (wyjściu poza hotelarstwo i gastronomię), wsparciu absolwentów w rozpoczęciu własnego biznesu, oraz wspomnianym w dalszej części raportu, udostępnianiu burs i internatów młodzieży z innych części Polski, która chciałaby kształcić się w Kołobrzegu.

Podczas badania pojawiła się **opinia, zgodnie z którą dobre wyniki w nauce i sukcesy dzieci i młodzieży są w dużej mierze zasługą korepetycji**, z których korzysta wielu uczniów. Popularność korepetycji wynika z niskiego poziomu nauczania niektórych przedmiotów.

Inną bolączką kołobrzeskich szkół, zauważaną przez jednego z respondentów, jest **mniejsza uwaga poświęcana mniej zdolnym uczniom**:

Te zdolne są wychwalane, dba się o ich rozwój, poziom kształcenia, uczestnictwo w olimpiadach, konkursach... Bardzo mało czasu poświęca się uczniom, które mają mniejszy potencjał. Za mało wspierane są te dzieci z dysfunkcjami, dzieci słabsze.

W celu uzyskania dobrych wyników kształcenia, poza odpowiednio wykwalifikowaną i zaangażowaną kadrą nauczycielską, potrzebna jest także dobra współpraca pomiędzy szkołą i rodzicami. Ci, jeśli tylko im się na to pozwoli, są bardzo aktywni:

Rodzice bardzo chcą współpracować ze szkołą. Wszyscy mają dostęp do mojego prywatnego numeru telefonu, do Messengera – zawsze mogą zapytać, skonsultować. A wydaje mi się, że przez wiele lat rodzice raczej byli odsuwani o tej szkoły. Rodzice naprawdę to cenią i bardzo chętnie się angażują we wszystkie akcje i inicjatywy społeczne.

Uczestnik badania zadeklarował, że instytucja którą reprezentuje, bierze udział w innowacyjnych projektach edukacyjnych. Jeden z nich polegał na współpracy z Politechniką Koszalińską, w ramach której uczniowie uczyli się programowania i budowali roboty. W ramach innego projektu, w szkole powstała pracownia z drukarkami 3D.

Ponadto podejmowana jest współpraca z Uniwersytetem Szczecińskim.

Zaplecze kadrowe kołobrzeskiej oświaty jest dobrze oceniane.

Uczestnik badania zwrócił uwagę jak ważne są inwestycje w zaplecze materialne szkół. Począwszy od utrzymywania dobrego stanu i estetyki pomieszczeń, w których przebywają uczniowie, po szukanie rozwiązań przybliżających uczniom zagadnienia związane z ekologią (np. łączenie

infrastruktury sportowej ze ścieżkami ekologicznymi przy boiskach). Działaniom typ przyświeca idea szkoły ekologicznej, propagującej zdrowy styl życia.

Chciałabym żeby wszystkie szkoły tak działały. Żeby szkoła była nowoczesna, ładna, przyjazna dla dziecka i zachęcająca do wdrażania dobrych nawyków – to jest sukces na oświatę.

W opiniach badanych, tym co nieco przewartościowało spojrzenie systemu edukacji na sposób realizacji kształcenia jest pandemia koronawirusa.

Po pierwsze, nagła konieczność zdalnej nauki pokazała słabość niektórych placówek jeśli chodzi o przygotowanie sprzętowe. Rozbudowa sieci komputerowej, ulepszenie połączenia internetowego czy zakup nowoczesnego sprzętu okazały istotnymi inwestycjami. **Przestarzały sprzęt i systemy nie zawsze były w stanie sprostać nagle niezbędnym do organizacji spotkaniom czy konferencjom prowadzonym on-line.** Sytuacja była o tyle skomplikowana, że trudno było przewidzieć ile potrwa nauczanie zdalne – czy to już czas na podjęcie decyzji o zmianach, które wiązały się z wysiłkiem finansowym i organizacyjnym, czy też sytuacja szybko wróci do stanu sprzed pandemii.

Zajęcia on-line, według obserwacji jednej z respondentek, przyniosły korzyść w postaci lepszego poznania dzieci przez nauczycieli, a także ich rodziców. Jedni i drudzy bardziej docenili się nawzajem, dostrzegli trud jaki trzeba włożyć w sukces zdalnej nauki.

Respondenci są zgodni, że szkoły nie były przygotowane do nagłej zmiany formy nauczania, co skłania ich do wyciągnięcia pewnych wniosków. Mianowicie, placówka powinna dysponować sprawnym systemem czy też platformą internetową, która umożliwi sprawne i szybkie reagowanie na dynamicznie zmieniające się warunki nauczania.

Nie można oczywiście zapominać o odpowiednim przygotowaniu nauczycieli, którym być może pomogłoby ustalenie jakichś ogólnych standardów prowadzenia zdalnych zajęć. W kontekście kadry nauczycielskiej, poza przygotowaniem typowo „technicznym”, ważne jest aby nieco zmienić podejście do uczniów:

Zrozumiałam i myślę, że nauczyciele też, że nie musimy już prowadzić lekcji na 100%. Poprowadźmy tą lekcję na 70% a resztę zostawmy sobie na lepsze poznanie siebie nawzajem. Uszanujmy to, że czasami ktoś może mieć słabszy dzień, poświęćmy trochę więcej czasu uczniowi, który nas naprawdę potrzebuje.

Nauka zdalna musi również uwzględniać potrzeby i możliwości rodzin wielodzietnych. Często rodzina dysponuje tylko jednym komputerem, albo słabej jakości łączem internetowym. To może stanowić istotne utrudnienie, a zakup dodatkowego sprzętu komputerowego może przekraczać możliwości finansowe niektórych gospodarstw domowych.

II. Sfera gospodarcza

Dyskusja dotycząca sfery gospodarczej została poruszona docelowo wśród grup respondentów:

- Przedsiębiorców,
- Przedstawicieli organizacji przedsiębiorców.

Aspekty sfery gospodarczej, które zostały podjęte w trakcie wywiadów dotyczyły m.in. innowacyjności gospodarczej miasta, barier dla tej innowacyjności, współpracy przedsiębiorców, zasobów kadrowych na rynku pracy w Kołobrzegu, systemu kształcenia odpowiadającemu lokalnym potrzebom.

Zdaniem respondentów **Kołobrzeg jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności, szczególnie jeśli chodzi o branżę hotelarską i gastronomiczną** (choć mogą pojawiać się trudności w utrzymaniu pracowników poza sezonem). Przemawia za tym lokalizacja i infrastruktura turystyczna dostępna w mieście, a także jego rozpoznawalność i renoma, które ściągają przyjezdnych z najdalszych zakątków Polski.

Część respondentów zwróciła uwagę na to, że w Kołobrzegu funkcjonują również branże, na które miasto, jego specyfika czy też działalność włodarzy, ma raczej neutralny wpływ (poza podatkami).

Respondenci zgodnie twierdzą, że zagrożeniem dla funkcjonowania kołobrzeskich firm jest pandemia COVID-19. Wiele z nich opiera swoją działalność o hotelarstwo i gastronomię, które to zostały zamrożone po wprowadzeniu stanu epidemii w Polsce. Zastopowanie działalności turystycznej, która jest kręgosłupem Kołobrzegu, wpływa również na branże z nią współpracujące.

Istotnym zagrożeniem jest brak wykwalifikowanych i doświadczonych kadr. Dotyka to nie tylko branży turystycznej, ale również branż niezwiązanych z turystycznym charakterem miasta (np. IT). Tu zwraca się uwagę na trudność w pozyskaniu odpowiedniej liczby pracowników w sezonie, jak i utrzymania jej poza sezonem.

Sama sezonowość również postrzegana jest jako czynnik ryzyka – wielu przedsiębiorców ma tylko kilka tygodni aby zarobić środki, które pozwolą im utrzymać działalność przez resztę roku.

Wspomnieć należy również o ustawie uzdrowskiej, które precyzyjnie reguluje jaką działalność może być prowadzona na terenie Kołobrzegu, a jaka nie jest dopuszczalna.

Nie wszyscy respondenci byli w stanie ocenić dostępność kadr na rynku pracy, ponieważ w ostatnim czasie nie prowadzili rekrutacji. Podkreślali, że są zadowoleni z obecnych pracowników i dbają o to, aby ci chcieli pracować u nich jak najdłużej:

Nie mam problemów z kadrą. Ja mam stałych pracowników, przeszkolonych i doświadczonych. Nie mogę sobie pozwolić na zmianę kadry co sezon, bo jakość moich usług byłaby równa zeru. Mam stałą ekipę.

Bywa ciężko ze znalezieniem dobrych i wyszkolonych pracowników. Dlatego staramy się utrzymać tych najlepszych przez cały rok i jest to naprawdę ciężkie.

Pozostałe osoby podkreślają brak pracowników o odpowiednim doświadczeniu, np. kierowniczym czy menadżerskim. O ile na początku prowadzenia działalności nie jest to problem, to w miarę rozwoju firmy potrzeba osób doświadczonych, dzięki którym utrzymana zostanie wysoka jakość oferowanych usług i wypracowane standardy.

Największy problem pojawia się oczywiście w sezonie letnim, kiedy to przedsiębiorcy zmuszeni są do poszukiwania pracowników z terenu całego kraju. W Kołobrzegu cały czas pojawiają się nowe obiekty hotelowe i gastronomiczne, które potrzebują kadry.

Wskazuje się na deficyty w zasadzie na każdym poziomie i profilu wykształcenia.

Przedsiębiorcy organizujący w swoich firmach staże lub praktyki przyznają, że taka forma współpracy nie przynosi im zbyt wielu korzyści. Oni sami ponoszą dodatkowe koszty, a stażysta bądź praktykant bardzo rzadko zostaje u nich na dłużej.

Poza brakiem chęci do nauki ze strony (niektórych) stażystów/praktykantów, organizację staży i praktyk utrudnia stosunkowo niewielka liczba kołobrzesckiej młodzieży, z którą można by taką współpracę podjąć. Kołobrzeg jest niedużym miastem o ogromnych potrzebach kadrowych w branży turystycznej.

Rozwiązaniem tej sytuacji mogłaby być **pomoc ze strony władarzy miasta, w postaci bezpłatnego, lub bardzo taniego udostępniania miejsc w bursach czy internatach w okresie letnim, z których mogłaby korzystać młodzież z innych części kraju, chcąc odbyć w Kołobrzegu praktyki bądź staże, a może i pozostać na dłużej.**

Mimo wszystko, przedsiębiorcy zdają sobie sprawę, że organizacja staży i praktyk ma bardzo duże znaczenie dla przygotowania zawodowego przyszłych pracowników:

Ktoś przecież musi szkolić taką kadrę żeby móc potem zatrudniać specjalistów w naszej branży. (...) każdy oczekuje fachowców. I jeżeli każdy z nas zaprzestanie szkolenia ludzi to w pewnym momencie skończą się zasoby kadrowe ludzi z tą wiedzą i możliwościami, których potrzebujemy.

Badani przedsiębiorcy najczęściej angażują się w działalność Rady Gospodarczej Miasta przy Prezydencie Miasta.

Mają świadomość istnienia instytucji otoczenia biznesu w Kołobrzegu, jednak niezbyt często z nimi współpracują. Wynika to albo ze specyfiki działalności danego przedsiębiorcy (która nie wpisuje się w branżowy zakres IOB), albo z braku zainteresowania taką współpracą.

III. Środowisko i przestrzeń miasta

Dyskusja dotycząca sfery gospodarczej została poruszona docelowo wśród Przedstawicieli instytucji miejskich.

Wśród poruszonych tematów znalazła się m.in. jakość zieleni, powietrza czy kształtowanie nowych przestrzeni miasta poddanych procesom urbanizacji.

Tereny zielone

Kołobrzeg jest miastem dynamicznych przemian urbanizacyjnych. W ostatnich latach nastąpił bardzo **duży rozwój budownictwa mieszkaniowego i hotelowego, a w planach są kolejne inwestycje.**

To wszystko powoduje **zagrożenie dla terenów zielonych**, których pozostawienie w co najmniej niezmienną ilość jest postulowane zarówno przez mieszkańców miasta, jak i radnych. Zadbanie o tereny zielone to również rewitalizacja istniejących parków.

Presja urbanizacyjna związana z rozwojem turystyki wpływa na spójność i jakość terenów zieleni miejskiej. Deweloperzy mają co prawda obowiązek utworzenia terenów zielonych w przypadku gdy ich inwestycja zabiera te już istniejące, niemniej sam rozwój turystyczny miasta przekłada się na większą liczbę turystów. **Duże nagromadzenie ludzi, szczególnie w strefie uzdrowiskowej (np. tłok na bulwarach, deptakach, brak miejsc parkingowych) powoduje wydeptywanie terenów zieleni, niszczenie roślinności w gazonach, parkowanie na trawnikach. Infrastruktura na terenach zielonych użytkowana jest bardzo intensywnie, co ma wpływ na jakość tych terenów. Wymagają one częstszych zabiegów pielęgnacyjnych, co podnosi koszty utrzymania.**

Duża ilość dodatkowych pojazdów w mieście to również **hałas i spaliny**, które negatywnie wpływają na jakość nie tylko zieleni, ale całego środowiska.

Wyzwania stojące przed służbami miejskimi w zakresie zarządzania zielenią miejską to:

- dostosowanie zieleni do zmieniających się warunków klimatycznych (np. susze, brak mroźnych zim),
- ochrona terenów zieleni przed intensywną presją ruchu turystycznego.

Respondenci oczywiście pozytywnie oceniają wymóg rekompensowania przez deweloperów utraconych terenów zielonych, niemniej zwracają uwagę na to, jak istotna jest rzeczywista realizacja tego wymogu. Czy zieleń jest spójna z otoczeniem, czy odpowiada warunkom przyrodniczym, czy jest odpowiednio pielęgnowana i utrzymywana.

Podczas wywiadów wskazano dwa najważniejsze rozwiązania mające na celu zachowanie spójności przestrzeni terenów zielonych w mieście. Pierwszym z nich jest **opracowanie strategii bądź programu, opisującego działania na najbliższe lata, po to by kolejne inwestycje budowały określoną wizję terenów zieleni, o określonej jakości i standardach**. Nieodzowny jest tu udział mieszkańców, którzy muszą wiedzieć, jakie zmiany miałyby nastąpić, i dlaczego.

Drugim rozwiązaniem jest **powołanie ogrodnika miejskiego**, czyli osoby, która sprawowałaby całościową pieczę nad terenami zielonymi miasta. Odciążałoby to z jednej strony pracowników urzędu odpowiedzialnych za sprawy komunalne, a z drugiej byłoby gwarancją sprawnego i spójnego zarządzania zielenią.

Zachowanie równowagi pomiędzy funkcjami mieszkalnymi, usługowymi, a jakością środowiska i życia w mieście, wymaga pogodzenia interesów wielu grup. Niemniej ważna jest spójność zapisów różnorodnych dokumentów uchwalanych na poziomie lokalnym, jak i poszczególnych jednostek. Ponadto należy:

- tak organizować rozdysponowanie usług, aby mieszkańcy mieli do nich dostęp w swojej najbliższej okolicy. Wtedy łatwiej do nich dojść czy dojechać rowerem, co ma wpływ na korki w mieście, szczególnie w sezonie letnim.
- **zapewnić większy dostęp do terenów zieleni**, terenów rekreacyjnych w okolicy zamieszkania. Tworzenie np. małych parków integrujących lokalną społeczność.
- **odpowiednio zagospodarować brzegi Parsęty**, podjąć próbę przyciągnięcia w to miejsce części mieszkańców i turystów, co odciążałoby strefę uzdrowską i rozłożyło ruch turystyczny na tę część miasta.
- stworzyć **ciągi komunikacyjne (stworzenie atrakcyjnych miejsc docelowych spacerów, wycieczek rowerowych)** na terenie całego miasta, a nie tylko w strefie uzdrowskiej.

Mieszkańcy Kołobrzegu aktywnie uczestniczą w planowaniu przestrzennym miasta poprzez udział w konsultacjach społecznych. Wnoszą swoje indywidualne wnioski i propozycje rozwiązań. Również różne organizacje zajmują prężnie stanowiska w tej kwestii.

Rola mieszkańców jest bardzo istotna, ponieważ przestrzeń miasta wpływa w znacznym stopniu na jakość ich życia. Ich uwagi i wnioski na ogół poparte są rzeczywistymi, osobistymi doświadczeniami i potrzebami, które mogą nie zostać dostrzeżone na poziomie instytucji, a dotyczą bardzo przyziemnych kwestii, takich jak np. miejsca ustawienia kosza na śmieci, czy częstotliwości koszenia.

Potrzeby mieszkańców mogą być bardzo różne, nierzadko sprzeczne. Stąd również rola służb miejskich, które powinny zadbać o szeroko rozumianą edukację mieszkańców, zakładającą m.in. wyjaśnianie zasad projektowania, użytkowania i pielęgnowania terenów zieleni, godzenia różnych potrzeb mieszkańców.

Jakość powietrza

W opinii badanych, szanse Kołobrzegu by stać się miastem zero emisyjnym są niewielkie. Zerowa emisja oznacza ogromne nakłady finansowe, na które miasta nie stać, a także zmiany w postawach mieszkańców co do sposobu ogrzewania domów i mieszkań, częstotliwości poruszania się samochodem itd.

Nie oznacza to, że miasto nie musi podejmować żadnych działań w tym kierunku. Priorytetem powinno być zmniejszenie intensywności emisji, poprzez kontrolowany ruch pojazdów (który powoduje największe zanieczyszczenie powietrza w mieście), oraz wsparcie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła w ich domach.

Działania zmierzające do poprawy jakości powietrza podejmuje spółka Miejska Energetyka Ciepła Kołobrzeg. Polegają one przede wszystkim na ograniczaniu innych niż CO₂ związków i zanieczyszczeń, które są uwalniane do atmosfery podczas spalania.

Barierą dla działań planowanych przez MEC są wysokie koszty wytwarzania energii cieplnej, które ograniczają zyski spółki i możliwości inwestowania w nowe technologie.

Zdaniem przedstawiciela MEC, **warto jest inwestować w źródła energii o mniejszej mocy, oparte o paliwo gazowe, rozproszone na obszarze miasta.** W roku 2019 opracowano strategię do 2030 roku, której realizacja właśnie się rozpoczyna. Jak zaznacza respondent, w spalinach z kotłów gazowych odbywa się dużo mniejsza emisja CO₂, natomiast sam gaz jest droższym sposobem ogrzewania.

IV. Podsumowanie

Analizując wyniki badania jakościowego możemy wnioskować, że Kołobrzeg jest atrakcyjnym, dobrym miejscem do życia. Jednak, tak jak każdy ośrodek miejski, boryka się z pewnymi deficytami, które w tym przypadku w dużej mierze wynikają z jego turystycznego charakteru oraz statusu uzdrowiska. Mowa przede wszystkim o sezonowości, małej dywersyfikacji ofert pracy, wysokich cenach mieszkań, potencjale kadrowym ukierunkowanym na branżę hotelarską, gastronomiczną, zagrożeniach dla środowiska i ładu przestrzennego spowodowanych ogromną liczbą turystów (oraz samochodów) w okresie wakacyjnym.

Ponadto, analiza wskazuje na istnienie takich problemów jak:

- brak współpracy pomiędzy instytucjami kultury a Miastem,
- niski poziom wykorzystania innowacyjnych narzędzi w zakresie promocji oferty kulturalnej,
- mała liczbę miejsc spotkań dla młodzieży,
- wciąż istniejące bariery architektoniczne (w tym niedostosowanie niektórych obiektów użyteczności publicznej, brak miejsc parkingowych, tzw. kopert, utrudniony dostęp dla osób z niepełnosprawnościami do wydarzeń kulturalnych),
- brak niektórych lekarzy specjalistów,

- zbyt duże rozproszenie i niewystarczająca dostępność informacji o działaniach kierowanych do seniorów,
- brak nieodpłatnych usług opiekuńczych, których potrzebują przede wszystkim osoby leżące i samotne,
- niski potencjał organizacji pozarządowych do pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania,
- starzenie się społeczeństwa i odpływ ludzi młodych,
- brak wykwalifikowanych i doświadczonych kadr.

Wśród mocnych stron miasta można natomiast wskazać m.in.:

- atrakcyjne położenie i status uzdrowiska,
- bogatą ofertę turystyczną,
- wypracowaną markę miasta,
- atrakcyjność dla prowadzenia działalności, szczególnie jeśli chodzi o branżę hotelarską i gastronomiczną,
- bogatą ofertę sportowo-rekreacyjną,
- dużą aktywność społeczną mieszkańców,
- liczne organizacje działające na rzecz seniorów.